



**Antoninus Diana Panormitanus, Clericus Regularis, Doctor
Celeberrimus, Coram S. D. N. Alexandro VII. Episcoporum
Examinator, & Sancti Officij Regni Siciliae Consultor,
Coordinatus, Seu Omnes ...**

Diana, Antonino

Lugduni, M. DC. LXXX.

77. An in recitatione Officij omiſſio unius horæ parvæ inducat tantum peccatum veniale ratione parvitatis materiæ? Ex part. 7. tract. 10. & Miscel. 1. resolut. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76359](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76359)

Sup. hoc in
tom. 7.
Ref. 4. a
principio
& curium in
alio verb
cuius prima
no.

ergo, &c. Unde infert Lessius, in Confessione de-
bere exprimi, quot Horæ fuerint omiffæ. Hanc sen-
tentiam fequuti sunt etiam Tabiena verb. *Horæ* q. 18.
Tofchus de *usuf. lib. 1. cap. 20. n. 19.* & videtur tene-
re Toletus *lib. 1. cap. 12. n. 1.*

2. At hæc opinio, quamvis fit probabilis pro-
fus non est fuffinenda. Dico igitur cum Nauarro *c. 7.
n. 6. de oratione.* Flaminio Paris *de refig. benef. lib. 1.
q. 9. num. 8.* Graffio *p. 1. lib. 2. cap. 51. num. 14.* Vegha
in sum. p. 1. cap. 128. cas. 3. Rodriguez *in sum. tom. 1.
cap. 140. n. 16.* Perro de Ledefina *in sum. p. 2. tract. 9.
c. 4. concl. 14. diffi. 1. fol. mibi 513.* Sà verb. *Horæ*, n.
14. Valentia *tom. 3. diff. 9. q. 2. punct. 10.* Azotio *p. 1.
lib. 10. c. 7. q. 4.* Suarez *de relig. tom. 2. lib. 4. c. 25. n. 18.*
Reginaldo *tom. 2. lib. 18. cap. 11. sect. 3. n. 145.* & P.
Molfefio *in sum. tom. 1. tr. 5. n. 9.* cum Valquez *Opufe.
de benef. cap. 4. §. 1. dub. 5. n. 71.* Ortiz. *in sum. c. 3. n. 21.*
Portel. *in dubius reg. verb. Horæ Canonice*, n. 5. præ-
ceptum de recitandis Horis canonicis vnum esse,
habens pro obiecto totum quoddam ex iisdem sep-
tem Horis Canonicis integratum. Ergo illud non
adimplere, erit vnum tantum Peccatum mortale.

3. Ad argumentum Lessij respondetur, omnes
Horas esse partes vnius Officij, tanquam vnius actio-
nis mortalis integræ; & ideo illius totius vna est
omiffio integra, atque ita vnum peccatum. Quod
verò addit Suarez *vbi supra*, n. 19. quod omittere
multas Horas fit circumstantia necessariò in Confes-
sione aperienda, est reprobaturum in nostra sententia,
quæ docet, solum circumstantias mutantes speciem, &
aggravantes, esse confitendas. Salua semper, &c.

RESOL. LXXIV.

An omiffio vnius integræ Horæ parua fit pars notabi-
lis ad confuetudinem peccatum mortale? Ex p. 6.
tr. 6. & Misc. 1. Ref. 6.

Sup. hoc in
duabus Ref.
feqq. & si
placet lege
doctrinam
aliam ca-
rum anno-
tationum,
& signaver
in tom. 8.
tr. 1. Ref. 30.
§. Quarto
quinto.

§. 1. Affirmatiuam sententiam docet Castrus
Palas *tom. 2. tract. 7. disp. 2. punct. 5. n. 1.*
vbi sic ait. Existimo sanè quamlibet horam parua,
aut illi æquivalens esse partem notabilem, & non
aliud. Quia communior sententia est, vnum esse præ-
ceptum de septem horis Canonicis recitandis: sed
posita vnitrate præcepti, leuis materia iudicanda est,
quæ quantitatem horæ paræ non attingit, cum non
atingat partem duodecimam materiæ præceptæ.
Ergo, &c. Et ita omittentem vnam ex horis Cano-
nicis peccare mortaliter docent communiter Doctores
Ioannes Molanus *in compen. Theol. præct. tract. 3.
cap. 10. conclus. 2. num. 11.* Ioannes Viggers *de iust.
& iure tract. 8. cap. 2. dub. 17. num. 79.* Lessius *lib. 2.
cap. 37. dub. 9. n. 52.* Ioan. Baptista de Fabris *in Ma-
nual. ordmand. cap. 9. num. 65.* Vega *in sum. tom. 1.
cap. 128. cas. 15.* Fernandez *in Exam. Theol. moral.
part. 3. cap. 13. §. 7. n. 3.* Ledefina *in sum. tom. 2.
tract. 9. cap. 10. conclus. 14.* Bellochius *in præct. de
castib. reser. part. 2. q. 15. n. 46.* Bonacina *de horis Ca-
nonicis*, disp. 1. q. 5. punct. 1. n. 2. Tabiena *verb. Horæ*,
n. 18. Naldus *in sum. verb. officium Diuinum*, n. 10.
Reginaldus *tom. 2. lib. 18. c. 11. n. 144.* Syluester *verb.
Horæ*, q. 11. sub finem. Molfefius *in summa tom. 2. tr. 5.
c. 5. n. 8.* Oliuerius Bonartius *de horis Canonicis*, lib.
2. c. 10. conclus. 2. n. 5. & c. 19. conclus. 4. n. 12. Maci-
gnus *de Horis Canon. c. 26.* Squillante *de obligat. Cle-
ric. part. 1. dub. 23. num. 68.* Merolla *tom. 1. disp. 2.
c. 2. num. 132.* Faustus *de Hor. Canon. lib. 2. q. 8.* San-
chez *in opuscul. tom. 2. lib. 7. c. 2. dub. 11. n. 2.* Palatius
in 4. sentent. dist. 15. disp. 9. Nauarrus *in manuali*, c. 25.
n. 96. & 97. D. Antonius *in summa part. 3. tit. 13. c. 4.
§. 5.* Medina *in summa lib. 1. c. 14. §. 11.* & alij.

2. Verùm his non obstantibus nouissimè Phil-
bertus Marchinus de Sacramento Ordinis *tr. 1. p. 6.
diffi. 3. n. 5.* tenet omiffionem vnius horæ paræ in-
tegræ non esse materiam notabilem ad constituen-
dum peccatum lethale. Sic enim asserit. Saluo meliori
iudicio arbitror omiffionem vnius integræ horæ
paræ non esse lethalem: ratio est, quia singulis die-
bus vnicum tantummodò vrget præceptum; led omiffio
vnius horæ est parua materia comparata ad inte-
grum officium Diuinum; ergo, &c. Ita ille. Et Sotus
de Iusticia lib. 10. q. 5. art. 7. ver. subteguur, videtur dubi-
tans remanere; dicit enim, quòd fortè est mortale
aliquam horam non recitare.

3. Sed hæc sententia Marchini, mihi non placet,
Primò, quia vt visum est, contra illam stat com-
munis sententia Doctorum. Secundo quia, vt rectè
obferuat Suarez *de Religione tom. 2. lib. 4. c. 25. n. 17.*
& Reginaldus *tom. 2. lib. 18. c. 11. sect. 3. n. 144.* omiffio
cuiuscumque horæ sufficit ad mortale, quia talis
omiffio est notabilis deformitas & mutatio officij
Diuini contingens in tali parte, quæ sufficeret ad
mortale; si sola sub eo reatu præciperetur, quæ sine
dubio singulæ eadem horæ, quæ simul quidem
& tanquam partes eiusdem totius præcipiuntur, sed
perinde ac si seorsim vnaquæque præciperetur.

RESOL. LXXVII.

An in recitatione Officij omiffio vnius Horæ inducat
tantum peccatum veniale ratione paruitatis mate-
riæ? Ex p. 7. tr. 10. & Misc. 1. Ref. 15.

§. 1. Affirmatiuam sententiam tanquam proba-
bilem videtur admittere Jacobus Mar-
chantius in suis resolutionibus *Pastoralibus part. 1.
tract. 7. cap. 2. quest. 1.* vbi sic ait: Plerique docent
esse mortale, vel vnam horam negligere; puta Ter-
tiam, vel Sextam, vel Completorium. Non assentior
tamen Nauarro docenti omiffionem tertie partis
verbi gratia vnius Psalmi cum hymno, in Sexta, vel
Tertia, aut Nona, esse peccatum mortale; nec enim
ad eam materia grauis videtur, vt sub peccato mortali
prohibeatur. Quinimò videri etiam posse alicui proba-
bile vnius horæ breuioris, puta Tertia, aut Sextæ
omiffionem ex negligentia, non esse mortalem,
quia cum opinio communior asserat esse vnicum
præceptum, quo præcipitur totum Diuinum Offi-
cium recitari, dici potest respectu huius totius, vnius
horæ omiffionem non esse notabilem partem. Sic si
præcipitur alicui ex penitentia, vel aliter, vnam horam,
& mediam impendere orationi, vel simul, vel
diuisim; si medium quadrantem horæ omittat, non
censetur peccare mortaliter. Item si cui præciperetur
aliquo die recitare quadraginta Psalmos, & tres aut
quatuor breues illo die contingat eum negligere, non
censetur notabilis ad eam materia, vt peccati mortalis
reatum incurreret. Hæc asserri possunt pro hæc sen-
tentia: nam in officio Diuino ferè quadraginta Psal-
mi intercurreunt, cum lectionibus, capitulis, anti-
phonis, orationibus, dum autem omittitur, Tertia,
vel Sexta, tres Psalmi omittuntur cum paucis adio-
ctis, ita vt in omnibus recitandis, non impendatur
nisi horæ semiquadrans. Debet autem esse valde gra-
ue quod mortale esse censetur, nam leue punire morte
æterna alienum est à Diuina Bonitate, cum in fo-
ro ciuili tale punire morte temporali censetur ty-
rannicum, vt rectè aduertit Reginaldus *præct.
sua part. prima, questione sexta.* Sic Laici in ordi-
ne Sancti Francisci pro Sexta, aut Tertia dicere tenentur
septem *Pater noster*; Cur pro omiffione negli-
genti septem *Pater* condemnatemus eos peccati
mort.

mostr. cum videatur non esse satis grauis materia. An qui vovisset septies in die dicere septem Pater; peccare mortaliter omittendo septem? Cum ad octoginta Pater obligetur dicere, septem vix est notabilis pars. Confirmatur quia qui mutat officium pariter de Dominica, & vt breuius sit, dicit de feito dupli- cialiter libitum, non censetur peccare mortaliter, & tamen longe plura omittit, quam qui tertiam solam. Dices: Ille implet preceptum quoad substantiam, 7. horas perfoluens, alter autem vnam ex 7. omittens, aliquid omittit spectans ad substantiam. Respondeo quod quidem verum esse, sed tamen illa substantia omis- sa non videtur satis notabilis pro peccato mortali. Nec legitur: Vna hora omittitur, ergo peccatum mortale committitur. Nam qui Sabbato Sancto committit Vesperas, que constant Psalmo Laudate, cum Magnificat & Oratione, videtur qui d. leue omittit, est tamen vna hora. Item qui obligaretur ad officium Beate Virginis, omittens vnam horam parvam, videtur non peccare mortaliter. Hucvique Marchianus; sed ego huic sententia: non adhuc in par. 6. tract. 6. refellens Marchinum illam sententiam tenentem.

RESOL. LXXVIII.

An si probabilis opinio aliquorum asserentium in recitatione Officij Diuini relinquente vnam Horam integram ex minoribus, peccare tantum venialiter ratione paruitatis materia? Ex par. 1. tract. 16. & Misc. 6. Ref. 9. alias 18.

§. 1. Afirmatiuam sententiam nouissime ad- mitit Martinus de San Ioseph in man. Confess. tom. 1. lib. 2. tract. 9. de Oratione, num. 5. vbi sic ait. Es commun opinio, que todas las horas Canonicas hazen en Oficio entero, que la materia parua se ha de juzgar en orden a todo el officio entero, y que lo seralo que fuere menor; que vna hora entera de las menores. Y aun algunos Atores graues tienen, que vna hora entera de las menores es materia parua, comparada con todo el Oficio diuino. Sic Martinus tr. 2. de ordine, par. 6. c. 12. diff. 13. n. 4. Caramuel. citatus Diana 7. p. tr. 11. resol. 2. qui citat alios viros doctissimos, porque les parece pequena materia vna hora de las menores, respecto de todo el officio. Larga es la opinion, pero su apariencia tiene, porque como dicen graues Atores, al que trabaja en la fiesta menor parte, que tres horas, no peca mortalmente, porque no llega a la octaua parte del dia; de que trahare abaxo: y a otros parece, que oie Missa el que llega a vtr desde el ofertorio, porque juzgan, que todo el principio con el Euangelio inclusiuo, no es materia graue, en todas las morales es razon aliuuar las con- fessiones auiedo razon para elle, & sententia huma- nitas est tenenda, lpro herede 20. §. si quid & ibi gloss. l. in auctor. ff. de acquiren. horedit. Et equitas scripta preterit rigori scripto, tam in ciuilibus, quam in criminalibus, tam in publicis, quam in priuatis, plerumq. & ibi gloss. 2. C. de iud. Gloss. humanitas in l. Beatus, ff. de offi. Praetor. gloss. fin. in l. si sibi dederim. 2. de donat. gloss. fin. in l. qui seruum. §. fin. ff. de actionib. & oblig. & Glossa. racionem. legis. 1. C. si seruus extero: Et equitas in omnibus spectanda est, l. in omnibus. 90. ff. de regul. iur. Quia iudices debent esse equitatis amatores, Gloss. fideiussum. in §. si quis situr. in Authen. de fideiussum. collat. Y lo mismo deven juzgar los que escriben materias morales si pueden saluar, non han de condenar, porque los hombres deven ser de la condicion de Dios inclinados a compassion, y equidad; que aunque esta es iusticia,

desinse, que es iusticia dulcorata, pietate, & misericordia: & hanc semper debemus habere pta oculis; l. quod si ephesi. ff. quod certo loco, & c. disciplina. di- stincti. 45. §. c. ponderet, d. fin. §. d. No dico esto, por- que ay Auctores, que se escandalizan por ver, que otros hombres doctos aliuian las confessions con sus opiaones; la mia en el presente caso es, la que dixe al principio, y refesi la de Caramuel, y Marchino (que como dixe) tiene su apariencia para que los hombres doctos juzguen mejor, que yo, lo que les parece della. Hucvique Martinus. Sed ego hanc sententiam olim reprobaui, & caucant in posterum Auctores illam tanquam probabilem in suis opetibus admittere, nam male olerent apud Sacram Congregationem indicij; Vnde non deserau hic apponere verba nostri Patris Magistri Lezana consil. 28. n. 81. sic asse- rentis: In materia Officij Diuini, seu Horarum Ca- nonicarum, sententia Philiberti Marchini de Sacram. ord. tr. 2. p. 6. diff. 3. n. 5. dicentis; omissionem vnius Horae Canonicae (paruae scilicet, nempe Tertiae, Sextae, aut Nonae) non est peccatum mortale, est falsa, & improbabilis: ratio est, quia leui nititur fon- damento, scilicet, quod sit parua materia respectu totius Officij Diuini, non enim est, nisi notabilis de- formatio, & mutilatio Diuini Officij: & quia est con- tra torrentem Doctorum, nempe Dr. Antoninum, Syl- uestrum, Tabienam, Sorum, Nicolaum de Ploue, Nauarrum, Azorium, Lessium, Suarez, Sanchez, & Reginaldum, quos refert, & sequitur Petrus Anclius de Hor. Can. c. 8. d. 2. n. 5. Item Molanum, Vvigers, Fabrum; Vegam; Fernandez; Ledesimam; Bello- chium; Bonacinam; Naldum; Molfesum; Oliuetium Bonartium; Macignum; Squillantem, Merol- lam; Faustum, & alios quos etiam refert, & sequitur Diana p. 6. tract. 6. ref. 6. Adde; quod ratione huius, & quarundam aliarum propositionum, quae in hoc libro continentur, delatus est ad S. Congregationem Indicis. Excusabilis tamen Author est, quia dicit, se ita arbitrari, saluo meliori iudicio. Hanc portò sen- tentiam ideo inter probabiles, & falsas recensere volui, timens de malitia temporum, ne plus aequo ser- peret, aut plausibilis fieret, cum bonarum conscientiarum dispendio. Ita Lezana, cui etiam adde Leandrum de Sacram. tom. 2. tract. 6. d. 13. q. 30.

RESOL. LXXIX.

An si quis omisit recitare, v. g. medietatem Tertiae, vel Sextae, satisfaciat precepto; Ex p. 4. u. 4. & Misc. Ref. 216.

§. 1. Afirmatiuam sententiam docet Oliuerius Bonartius Societatis Iesv de Hor. Can. lib. 2. c. 19. n. 12. vbi sic ait. Vt sententiam meam paucis aperiam, dico insitendo veltigis communis sententia: Doctorum, qui putant vnum tantum esse preceptum de omnibus Horis; simul habens pro obiecto septem Horas Canonicas. Ideoque il- lius praeruationem vnum solum esse peccatum; probabile videri mihi non incurri in hac re peccatu mortale, nisi minima aliqua hora ferè integra praereteatur, vel aliqua pars horae maioris illi respon- dens: vnde qui ex tertia saltem recitat vsque ad primum Psalmum inclusiuè, inò vnum illius Psalmum, non videtur peccare mortiferè. Probat, quia omis- sio auditionis Missae die precepto vsque ad Euan- gelium secundum receptam opinionem, non est pec- catum mortale; & tamen illa praermissio aequua- let ferè priuatae omissioni tertiae. Si ergo in Sacrificio Missae habetur pars exigua, eius principium vsque ad Euangelium cur censetur in officio Horarum totius

Quae hic est supra Ref. 76.

Sup. hoc in quatuor Ref. seqq.

LIBRERIA
S. III. IV. V
E. III